

เทศน์พระ วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจนะ อุตส่าห์มาเห็นใหม่ ทำภาชนะเราให้พร่องเพื่อจะได้บรรจุใจ บรรจุความรู้ ความเห็น ถ้าภาชนะเราไม่พร่องนี้ชาลันด้วย ชาลันด้วยเพราะว่าเรารู้แล้วไง เรารู้เห็นใหม่ อุโบสถครั้งที่แล้วก็มาอย่างนี้ ฟังอุโบสถเห็นใหม่ ฟังอุโบสถเสร็จแล้วก็กลับ แล้วก็มาอีกก็ซ้ำอีก ก็ต้องมาทำอย่างนี้ เวลากิเลสมันออกมันออกมาอย่างนี้นะ นี่อุโบสถสังฆกรรม

สังฆกรรมเห็นใหม่ เวลาหลวงปู่มันบอกครูบาอาจารย์ ให้ทำคนเดียวนะ ให้ทำอุโบสถนะ เพราะอะไร เพราะว่าถ้าทำอุโบสถเราระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราระลึกถึงศีลของเรา เราระลึกถึงความสะอาดบริสุทธิ์ของเรา ถ้าเราคิดถึงความสะอาดบริสุทธิ์ของเรา เราคิดถึงคุณงามความดีของเรา เราอยู่กับศีลธรรมไง แต่ถ้าเรามองข้ามนะ เราจะห่างออกไปเห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ในธรรมะ

“ผู้ใดอยู่ทางภาคตะวันตกของทวีป อยู่ไกลแสนไกลเราขนาดไหน ถ้าปฏิบัติเหมือนเรา เหมือนอยู่ใกล้เรา ผู้ใดจับชายจิวรเราไว้ แต่ไม่ปฏิบัติตามเรา เหมือนอยู่ห่างไกลแสนไกล”

แล้วธรรมวินัยเป็นองค์ศาสดา “อานนท์ ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ” แล้วอุโบสถสังฆกรรมเห็นใหม่ อุโบสถด้วย สังฆกรรมด้วย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ในธรรมะเห็นใหม่ ธรรมและวินัย นี่สังฆะ

สังฆะคือความเป็นอยู่ของเรานะ ถ้าเราเข้มแข็งของเราขึ้นมา เราจะได้ของเราทุกวัน คุณลักษณะสามณรรพหุส เข้าขึ้นมากอบทรายขึ้นมากำมือหนึ่ง “วันนี้เราต้องศึกษาธรรมะให้ได้ตั้งเม็ดทราย” เราจะศึกษา ศึกษาตลอดเห็นใหม่ คนที่หวังศึกษาตลอด คนที่หวังดีตลอดเห็นใหม่ คนนั้นมีโอกาสนะ

ถ้าภาชนะเราเต็มเห็นใหม่ มันตั้งแต่เริ่มจะออกจากวัดมาเลย แสนเปื้อนแสนหน้าย แสนจะรำคาญ แสนจะลำบากลำบาก อันนี้มันเป็นเรื่องชาลันด้วย แต่ถ้ามันเป็นเรื่องอย่างสามณรรพหุส

สามเนรราหุลเป็นพระอรหันต์นะ เป็นพระอรหันต์แล้วทำไมต้องศึกษา ศึกษาเอาอะไรอีกเห็นไหม

มันต้องศึกษานะ มันต้องศึกษาในเรื่องคุณธรรม ในเรื่องความเป็นจริงของใจ แต่ศึกษาเพราะสร้างบุญญาธิการมาอย่างนั้น สร้างวาสนามาอย่างนั้น อยากรู้อยากเห็น อยากรู้ประสบการณ์ อยากรู้ประสบการณ์ของตัวเองไว้ นี่ประสบการณ์ชีวิตใจ สิ่งที่เป็นประสบการณ์ชีวิตให้มันเป็นคุณงามความดีของเรา ให้มันเป็นความจริงของเรา ถ้าเรารู้สิ่งต่างๆ นี่วิชา อวิชาคือความไม่รู้ นี่งั้นนะ อะไรที่ไม่รู้ แหม.. นิ่งคุณะ มันจะเป็นอะไร เรายังไม่เข้าใจเห็นไหม

ศึกษาเข้าใจแล้วไม่มีอะไรเลยที่เราจะลี้เลสงสัย โลกนอก โลกใน โลกนอกมีความเปลี่ยนแปลงตลอด เห็นไหม อจินไตย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วพระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้ต่อไปข้างหน้า เห็นไหมอจินไตย โลกนี้เป็นที่รองรับ รองรับนี้มันเป็นผลของวิญญูะ ผู้ที่มีบุญญาธิการจะมากเกิด จะรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ สัตว์จะต้องเกิดต้องตายไปอย่างนี้ นี่ โลกนอก มีวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีมันเจริญขึ้นมาไม่รู้หรือ โลกนอก ถ้าพูดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าใจ ความเข้าใจโลกนอกโลกใน

แต่โลกในนี้โลกของเรา โลกของกิเลสเห็นไหม ถ้ามันทะลุอริยสังเข้าไป โลกในนี้แจ่มแจ้งนะ เราจะไม่ลี้เลสงสัยในความรู้ลึกของเราเลย เราจะไม่ลี้เลสงสัยการเกิดและการตาย การเกิดและการตายนี้ไม่ลี้เลสงสัยเลยนะ

แต่ในปัจจุบันถ้าเป็นปุถุชนนี้สงสัย ตายแล้วไปไหน? องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการไว้จริงหรือไม่จริง? ทำไปแล้วจะได้หรือไม่ได้ เพราะอะไร เพราะอวิชชามันปกคลุมหัวใจไว้ แต่ถ้ามันเพิกออกหมดนะ อวิชชาออกจากใจหมด มันจะสงสัยไปไหน โลกทัศน์จากภายในใจ สิ่งที่เป็นเรา สิ่งที่เราต้องไปตามกระแส ถ้าเราดับมันได้เห็นไหม มันรู้ทันมัน สิ่งนี้มันจะสงสัยมันได้อย่างไร มันเห็นหมดใจ ถ้ามันไม่มีความรู้แจ้งในหัวใจ มันจะเปิดความลี้เลสงสัยของใจออกไปได้อย่างไร แต่จะเปิดความลี้เลสงสัยออกไปจากใจมันต้องมีวิธีการของมัน มันต้องมีวิธีการทวนกระแสเข้าไปหาใจ

อย่าให้อายคฤหัสถ์เขานะ คฤหัสถ์เขายังจริงจังกับเราเลย เขาจริงจังกับเรานะ เขาทำของเขา เขามีความจริงจังกของเขา เพราะเขาอยู่กับทุกข์ เขาอยู่ใกล้ทุกข์ เขานอนกอดอยู่กับมัน

แต่เราออกมาเป็นนักรบ เราบวชออกไปเป็นภิกษุเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง อย่าไปชินชานะ เราชินชาคู่กันเคยกับมันนี่จะชินชาน้ำค่าน เพราะมันได้มาทุกวัน มันได้มาสภาวะแบบนี้ ออกไป มันต้องได้อยู่แล้ว เรื่องการดำรงชีวิตเลยเป็นเรื่องที่ไม่น่าทุกข์ร้อนใจ

แต่ถ้าเป็นโลกเขานะ เขาจะต้องอาบเหงื่อต่างน้ำ เขาต้องหาของเขามา เขาจะได้กินมี้อ หนึ่งๆ ใช้จ่ายใช้ปัจจัยมี้อหนึ่ง เขาใช้ปัจจัยเครื่องอาศัยของเขาทั้งชีวิตหนึ่ง เขาต้องหาของเขา ถ้าเขาเป็นคนทุกข์คนจนก็มีคนเจือจานเขา แต่เราเป็นภิกษุ เป็นที่เคารพนบถนอบของเขา เขาจะ ใ้ห้ นะ เขาไม่ได้ให้แบบเขาโยนทิ้งโยนขว้าง เขาให้ด้วยการบูชา เขายกใส่หัวนะ เขาบพนบหัว เลยแล้วเขาก็ใส่ให้เราเห็นไหม เพราะอะไร เพราะเป็นลูกศิษย์ของตถาคต เป็นศากยบุตรพุทธ ชิโนรส ผู้จะสืบทอดศาสนา เพราะตัวศาสนาจะเป็นตัวที่จะทำให้เราก้าวเดินไป เพราะศาสนา เห็นไหม ธรรมและวินัยไง ธรรม สภาวธรรม สภาวะเป็นใจ ใจที่มันประสพกับธรรม ใจที่ ประสพกับความรู้สึกอันนี้

สภาวะนี้มันเกิดมาจากไหน แล้วมันเกิดมาจากไหน ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้ามันเป็นปริยัติ เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นะ เวลาเราจะบวช ต้องถือรัตนตรัยก่อน ต้องถึงรัตนตรัยเห็นไหม เป็นสามเณรถึงไตรสรณคมน์ ถ้าถึงไตรสรณคมน์ เราถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราปฏิญาณตนว่าถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็น สามเณรแล้วบวชมาแล้วเป็นภิกษุ เป็นภิกษุขึ้นมาเราจะศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าด้วยความเคารพ ด้วยความเคารพนะ เราเคารพมาก เพราะเราไม่เคารพความคุ้นชิน มัน จะทำให้เราลบล้าง สิ่งที่ทำให้ลบล้างมันเป็นสักแต่ว่า สิ่งสักแต่ว่า การประพฤติปฏิบัติก็เป็น การสักแต่ว่า ถ้าการทำสักแต่ว่า ผลของมันเป็นสักแต่ว่าไง เพราะผลไม่ใช่เรา สักแต่ว่าทำมัน เป็นเงาไม่ใช่เรา

ถ้าเป็นเราเห็นไหม คูสิ เวลาเขามาเหยียบย่ำเงาของเรา เรายืนอยู่กลางแดด คนเขามา เหยียบย่ำเงาของเรา เขาเอาน้ำรด เขาเอาไฟเผาเงาของเรา เราจะเดือดร้อนอะไรไหม ถ้าเป็น สักคี่ศรีเราก็ไม่พอใจเห็นไหม เขามาเหยียบย่ำเงาของเรา แต่ถ้าเอาความรู้สึกจากไม่ใช่โลกธรรม มันจะไม่รู้สึกถึงตัวเราเลย

นี่ก็เหมือนกัน ในการปฏิบัติสักแต่ว่า สักแต่ว่าเป็นเรื่องของเงา เป็นเรื่องของอาการ มัน ไม่เข้าถึงใจ เราสักแต่ว่าอย่างไร อาบเหงื่อต่างน้ำลงทุนขนาดนี้ นะ นั่งภาวนา นั่งสมาธิ เดิน

จงกรมทั้งวันๆ สักแต่ว่าอย่างไร สักแต่ว่าเพราะกิเลสมันทำให้สักแต่ว่าไง เดินไปเหมือนกับหุ่นยนต์นะ เดินไปเหมือนกับคนไม่มีสติไม่มีชีวิต การปฏิบัติมันต้องมีชีวิตสิ มันต้องพลิกแพลง สติ มันต้องพลิกแพลง เราทำมาอย่างนี้มันมีความกระทบอย่างไร จิตมันเป็นไปอย่างไร เราไม่ใช่หุ่นยนต์นะ เราเป็นคนที่มีชีวิต เรามีความรู้สึกเห็นไหม

คูตีเวลาฝนตกแดดออก เรายังรู้จักหนาวจ๊กร้อนเลย แล้วเราภาวนาทำชื่อบื้อๆ ไปอย่างนั้น แล้วมันจะเอาอะไรมาเป็นธรรม ชื่อบื้อใ้ได้อย่างไร คำว่า “สักแต่ว่า” มันเป็นสักแต่ว่าของพระอริยเจ้าเขา ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าการสักแต่ว่ากาย สักแต่ว่าเพราะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาแล้วมันสักแต่ว่า สักแต่ว่าต่อเมื่อเขาเป็นเจ้าของสมบัติแล้ว

เห็นไหม คูแก้ว แหวน เงิน ทอง คนมีเงินหลายๆ ล้าน คนมีเงินมากๆ เงินของเขาก็คือเงิน ก็ไม่ต้องตกใจตื่นตื่นไปกับเขา ใ้เรามันสามล้อถูกหวย มีเงินบาทสองบาทเป็นเงินของเรา ตื่นตื่นไปหมด กอดคอยุ่กัน ทุกข์ยากอยู่กัน ใ้เงินบาทสองบาทมันก็เป็นเรื่องธรรมดาณะ

เราถึงว่าต้องมีความจริงจัง ต้องมีสติสัมปชัญญะ เราอย่าไปคุ่นชินกับสิ่งต่างๆ ทั้งสิ้น คุ่นชินไม่ได้นะ คุ่นชินกิเลสมันพาให้หน้าด้าน ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะเราทำของเรา เราตั้งใจของเรา ถ้ามีสติของเราเข้าทางจงกรม เข้านั่งสมาธิภาวนา เพราะอะไร เพราะทาน สีล ภาวนา

จะทำดีมีบุญกุศลมาขนาดไหน ถ้าไม่ประพฤติปฏิบัติเห็นไหม คูตี เวลาเทวดา อินทร์ พรหม มาฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาเป็นเทวดานะ เขามีฤทธิ์นะ ฤทธิ์มันเกิดมาจากอะไร ฤทธิ์นี้มันเกิดจากสถานะที่เขาเป็นเทวดา เป็นเทวดาที่มีฤทธิ์เห็นไหม เป็นเทวดา อินทร์ พรหม เป็นสถานะของเขา คูตี เวลาเราไปไหนก็ต้องนั่งรถไปใช่ไหม เวลาเขาไปไหนเห็นไหม เขาเหาะเห็นเดินฟ้าไป ตัวเขาเบาอย่างกับปุยพู่กัน เขาเหาะไปชั่วรัศมีมือ ไม่มีระยะทางนะ จากชาติไหนก็แล้วแต่ เขียดคู่เขนถึงเลยๆ เห็นไหม นี่ก็เป็นสถานะของเขา นั่นมันบุญกุศลของเขา เขามีขนาดนั้น แล้วเขารู้เรื่องอริยสัจใหม่ ทำไมเขาต้องมาฟังธรรมละ แล้วมาฟังธรรมถาม “อริยสัจคืออะไร” เพราะอะไร เพราะสถานะของเขาเหมือนเรา

สถานะของเรา เราเกิดมาเราได้สถานะอะไร เราเป็นพระเห็นไหม คูตี เขากราบ เขาไหว้ เขาบูชาเพราะอะไร เราเป็นพระ เป็นพระโดยสมมุติสงฆ์ พระนี้เกิดมาด้วยญัตติจตุตถกรรม เพราะอุปัชฌาย์ยกเข้าห่มมาเป็นสงฆ์ พอเป็นสงฆ์เป็นสมมุติสงฆ์ก็ได้สถานะนี้มา ถ้าถึงกาลเวลาเราต้องกลับไปเป็นคฤหัสถ์ เพราะอะไร เพราะเรามีหน้าที่การงานของเรา เราก็ลาสิกขา ลาสิกขา

ออกไปก็สถานะหนึ่ง สถานะหนึ่งเป็นภิกษุเห็นใหม่ สถานะหนึ่งเป็นคฤหัสถ์ สถานะอันนี้มัน
เป็นไปโดยความเห็นความพอใจของเรา

แต่ถ้าเราจะยังไม่สึก เราจะไม่สึก เราจะไม่ออกไปเป็นคฤหัสถ์ เราจะเป็นภิกษุอย่างนี้
ตลอดไป ถ้าเป็นภิกษุตลอดไป เราก็ต้องมีความเข้มแข็งของเรา เพราะอะไร เพราะกิเลสมันดึงลง
ต่ำไง เป็นภิกษุมันจะทุกข์มาก คุณสิ เวลาเรามีความจริงจังเห็นใหม่ คุณสิ ครูบาอาจารย์ท่านว่านะ
“อย่าเห็นแก่เรื่องของร่างกายจนเกินไบนัก อย่าเห็นแก่ความสะดวกสบายจนเกินไบนัก ถ้าเห็น
แก่ความสะดวกสบายจนเกินไบนัก ธรรมะมันเกิดไม่ได้หรอก”

ธรรมะมันเกิดในที่อัศจรรย์ขาดแคลน ขาดแคลนเพราะอะไร ขาดแคลนเพราะว่า เวลามัน
เกิดอัศจรรย์ขาดแคลนขึ้นมากิเลสมันเร่าร้อน กิเลสบอกเราจะทุกข์เราจะยาก เราจะไม่มีนั้น ไม่มี
ปัจจัยเครื่องอาศัยแล้ว อาหารการกินก็จะไม่ดี ทุกอย่างไม่ดีเห็นใหม่ ถ้ามันขาดแคลนแล้วกิเลส
มันเดือดร้อน พอกิเลสเดือดร้อนมันก็แสดงตัว มันก็ต่อต้าน แต่ถ้าเราไปปรนเปรอมัน กิเลสมันก็
นอนซุกสบายเลยนะ “โน่นก็พอดี อาหารก็กินได้ ปัจจัยเครื่องอาศัยก็พอดี” พอดีเห็นใหม่

นี่พระมันเกิดอะไร นี่กิเลสมันเกิดนะ ถ้าอุดมสมบูรณ์กิเลสมันก็ชอบมันก็พอใจ นี่เป็น
ภิกษุนะ สถานะที่ดี อากาศดีมาก ความสะดวกสบาย สิ่งนี้ภิกษุต้องดำรงชีวิตอย่างนี้ไงเห็นใหม่ ถึงบอก
ครูบาอาจารย์ท่านเตือนประจำนะ ให้เราเข้มแข็ง อย่าไปเห็นแก่ความสะดวกสบายจนเกินไบนัก

แต่การบำรุงรักษาเห็นใหม่ การที่เอาของของสงฆ์มาใช้ไม่เก็บรักษาเป็นอาบัติปาจิตตีย์
ถ้ารักษาของของสงฆ์เป็นธรรมวินัย ธรรมวินัยเพราะอะไร เพราะว่าโลกนี้มันมีพຸງนี้แหละ มันมี
วันเวลาเป็นไปเรื่อยๆ เราจะต้องรักษาสิ่งนี้ไว้กับภิกษุผู้ที่จรรยา ภิกษุที่เป็นไปเห็นใหม่ เรามาแล้ว
อะไรเป็นเครื่องอาศัย การดำรงชีวิตมันต้องมีสิ่งที่อาศัย เราอาศัยแล้ว เราใช้แล้ว เราก็ให้คนอื่น
ใช้ด้วย เราใช้ของเราแล้วเรารักษาของเรา ไม่ใช่เราใช้แล้ว เราไปแล้ว เราจะทิ้งไปเลยนะ อาบัติ
ปาจิตตีย์! ไปเอาของของสงฆ์มาใช้ เวลาไปไม่บอกให้ผู้ใดรักษาก็ดี ไม่ได้บอกก็ดี เราทำเอง
ไม่ได้เก็บไว้ก็ดี อาบัติปาจิตตีย์ทั้งนั้นเห็นใหม่

ถ้าอย่างนั้นความเป็นอยู่ในเรื่องของร่างกายก็พออาศัย แต่สิ่งที่เป็นธรรมวินัยต้องรักษา
เราก็รักษาของเราไป ไม่ต้องให้มันสะดวกสบายจนเกินไบนัก ไม่ต้องไปห่วงเรื่องปัจจัย
จนเกินไบนัก มันขาดแคลนให้มันขาดแคลนมา ให้กิเลสมันตื่นออกมาให้ดูซิ จะได้รัดคอมัน จะได้
จับมันวิบัติสนาใจ เวลาจะวิบัติสนาจะชำระกิเลสเห็นใหม่ ไม่เห็นมันนะ ไม่เห็นตัวกิเลสนะ มัน

ไปอยู่ที่เงา เราทำกันที่เงาเห็นไหม เขาเหยียบเงาเรา เขาทำร้ายเงาเรา เราก็ไปเคียดรื้อนเจ็บปวดนะ ไอ้เนื้อมันศักดิ์ศรี เนื้อมันความรู้สึก แต่ถ้าจะให้มันสะอาดมันต้องมาที่ตัวเราสิ จะทำอะไรก็ทำที่เราสสิ กิเลสทำที่เราซะ อย่าไปทำที่เงา อย่าไปเหยียบเงากุสสิ ให้มันทำที่ตัวกูนี่เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน เวลาสงบขึ้นมาทำให้สงบขึ้นมาสิ อย่าไปจำไครมา การจำมาเป็นคตินะ เป็นคติเป็นแนวทางเท่านั้น ธรรมของครูบาอาจารย์เราฟังแล้วเห็นไหม หลวงปู่มั่นท่านพูดแต่เหตุทั้งนั้น ยังไม่ถึงผลนะ เพราะกลัวพวกเราจะไปเอาผลมาเป็นสัญญามั่นหมาย ถ้าสัญญามั่นหมายขึ้นมาแล้วเราจะสร้างธรรมกัน สร้างขึ้นมาเป็นเจดีย์ทรายไง ก่อเจดีย์ทรายกันมา เวลาคลื่นพัดมานะหายเกลี้ยงเลย นี่ก็ความฝันเพื่อเจอ เพื่อฝันเห็นไหม ธรรมเป็นสภาวะธรรมอย่างนั้น สภาวะธรรม.. นี่เจดีย์ทรายนะ ธรรมะก่อสร้าง ไม่ใช่ธรรมะตามความเป็นจริง

ถ้าธรรมะตามความเป็นจริง เราเห็นกิเลสอย่างไร เราเห็นของเรานะ มันเป็นวิทยานิพนธ์เลย เราเป็นคนจับของเราขึ้นมา เหมือนข้าราชการเห็นไหม ตำรวจฝ่ายปราบปรามเขาจะจับผู้ร้ายเขาจะจับอย่างไร โอ้อโฮ ผู้ร้ายคนเนื้อมันลึกลับนะ มันซ่อนนะมันอยู่ในที่ลึกลับ มันมีเล่ห์กลของมัน กว่าจะจับได้เนี่ยต้องใช้วิธีการ ต้องหลอกต้องล่อ ต้องขอหมายศาล กว่าจะจับได้เกือบเป็นเกือบตายนะ แล้วจับขึ้นมาก็เป็นเกียรติประวัติของเขา ผู้นี้ทำราชการอย่างนี้ ได้เคยจับโจรคนนั้นได้เป็นประวัติศาสตร์ ในประวัติศาสตร์เสือนั้นๆ พวกนี้เป็นคนจับ

แล้วไอ้เสือนั้นหัวใจเรา ไอ้ที่มันข่มขี้เรานี้ ใครจับมัน ถ้าเราไม่จับมัน เราไม่เห็นตัวมันแล้วไปทำงานอะไรกัน ไปทำงานก็ไปทำงานเงาๆ นั้นไง ไปเหยียบเงากันอยู่นั่น จับได้แล้วเคยอ่านนิยายเขามา เขาทำงานกันอย่างนั้น เราก็ฝันเพื่อเจอไปเลย โอ้ย...จับมาแล้วร้อยคนพันคนไม่มีสักคน ถ้าจับผู้ร้ายไม่ได้สักคนเราจะทำอะไรกัน

เราต้องทำความสงบของใจเราขึ้นมา พยายามทำความสงบของใจเรานะ เราเป็นนักรบนะ เราต้องรบกับใจของเราเห็นไหม สภาวะธรรมเป็นอย่างนี้ สภาวะธรรมเป็นจากภายใน สภาวะธรรมจากข้างนอกเห็นไหม สภาวะธรรม.. ปรียติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ

ปรียติเห็นไหม ปรียติเราก็คือศึกษา ศึกษาว่าเวลาเขาสื่อสารกันให้เข้าใจกันเท่านั้นเอง ศึกษาเพื่อความเข้าใจ เราเป็นชาวพุทธด้วยกันเห็นไหม ดูพระเวลาท่านพูดธรรมะขึ้นมาเราเข้าใจ นี่พูดมาจากที่นั่น พูดมาจากหนังสือเล่มนั้น พูดมาจากตำราเล่มนั้น เวลาครูบาอาจารย์ท่าน

เทศน์นะเหมือนๆ กันเห็นใหม่ คุณติ “โมฆราช เธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง..” นี้อยู่ในพระไตรปิฎก ทุกคนก็ได้ศึกษา ทุกคนก็ได้อ่าน แต่ทุกคนเขาพูดของเขาไปด้วยความเพ้อเจ้อ

แต่ถ้าครูบาอาจารย์ของเราะ มันพูดด้วยความซึ่งใจใจ เหมือนกับเรามีภาพประทับใจ สิ่งไหนที่ประทับใจ แล้วคนอื่นเขาทำเหมือนเรามันซึ่งใจมากนะ มันเหมือนประสบการณ์ใจ ประสบการณ์ที่ตรงกัน สิ่งที่เขาประสบการณ์มาพูด พูดออกมาจากประสบการณ์มันสะท้อนหัวใจมาก แล้วสะท้อนหัวใจแล้วมันเป็นความจริงด้วย เป็นความจริงเพราะอะไร ประสบการณ์เหมือนกัน พูดเหมือนกัน พอพูดเหมือนกันแล้วมันละเหมือนกัน ละเหมือนกันมันก็สะท้อนเหมือนกัน มันก็ถึงหัวใจเหมือนกันเห็นใหม่ มันถึงเอาสิ่งนี้มาพูด

แต่คนที่มาโดยปริยัตินะ เขาก็พูดไปแบบเล่านิยาย เอ้ มันเป็นอย่างนั้นนะ เขาว่ามันเป็นอย่างนั้น แล้วมันควรเป็นใหม่ แล้วมันเป็นจริงหรือเปล่านั้นก็..? ก็ไม่รู้.. ไม่ได้ทำ.. ทำไม่ทำก็..ไม่รู้เรื่อง

แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ มันเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนั้นเพราะอะไร เป็นเพราะเราจะจับอยู่อย่างนี้ เราได้ตัวมัน เราค้นคว้าตัวมันเองเห็นใหม่ เราเอามาชำระความกัน แล้วมันบอกไม่ได้ทำอะไรเลย ไม่ได้ทำอะไรเลย สิ่งใดไม่ได้ทำเลย แล้วทำจริงหรือเปล่า แล้วเอาตัวมันเข้ารับโทษได้หรือเปล่า ถ้ารับโทษ รับโทษหนักหนาสาหัสสาครรจ์ขนาดไหน ได้ทำความผิดมากน้อยขนาดไหน

ถ้าทำความผิดมากเห็นใหม่ โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี มันเป็นอย่างนั้นๆ ขึ้นไปเห็นใหม่ มันเป็นอย่างนั้นๆ ขึ้นไปนะ ทำความผิดเท่านี้ได้รับโทษเท่านี้ ถ้าทำความผิดมากกว่านี้จะได้รับโทษมากกว่านี้ แล้วถ้าทำความผิดที่รุนแรง มันก็ต้องรับโทษที่รุนแรง ถ้ามันทำผิดมากก็ต้องไปทานมันเลย ถ้าไปทานขึ้นมา สมุจเจตไปทานตายไปเลย ให้กิเลสมันตายไปต่อหน้าเห็นใหม่ กิเลสมันตาย

เวลาทำไปแล้วเห็นใหม่ คุณติ ที่ว่าทำลายป่า ป่ายังอยู่ เวลาทำลายธาตุจันท์ ทำลายหมดนะ ร่างกายวิปัสสนาทำลายมันทั้งหมดเลย ทำลายแล้วมันก็อยู่อย่างนี้ มันยังอยู่ปกติเห็นใหม่ คุณติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว ๔๕ ปีมันก็จันท์อันเก่า จันท์โดยที่ว่าถ้ามันเป็นปกติมันเป็นจันท์โดยจันธมาร จันธมารนะ ความคิดก็เป็นมาร สัญญาข้อมูลก็เป็นมาร

เป็นมารทั้งหมดเลย สัญญานี้มันไม่ถูกใจ สัญญามันนี้ถูกใจ สังขารนี้ปรองดอง สังขารนี้ปรองไม่ดี มารทั้งนั้นเลย

แต่ถ้าเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนะ มันเป็นขั้น ภาธา หะเว ปัญจักขันธา ขั้นที่สะอาด ขั้นที่บริสุทธิ์ เพราะมันไม่มีกิเลสไป กิเลสมันตายไป แต่ขั้นที่ยังอยู่ ชาติขั้นนี้ยังอยู่ชาติขั้นนี้โดยธรรมชาติของมัน เพราะมันจะเสื่อมสลายไปโดยธรรมชาติของมัน ชาติขั้นนี้มันประกอบกันขึ้นมาเป็นเรา จากไข่ของมารดา ไข่ใบเดียวนี้แหละ ออกมาเป็นมนุษย์ ศักยภาพของแต่ละบุคคล ชีวิตอายุขัยยาวเท่าไรไม่เห็นไหม ถ้าเราไปสำเร็จพระอรหันต์ตั้งแต่ ๗ ขวบ ชีวิตเกือบทั้งชีวิตเลยเป็นสุภาพาภิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่ไง มันจะเป็นประโยชน์ที่สื่อสารจากธรรมชาติความจริง สื่อสารจากว่า “โมฆราช เธอจงดูโลกนี้เป็นความว่าง”

สื่อสารจากความจริงที่จิตประสบการณ์มาอย่างนั้น มันจะสื่อสารได้ตลอด มันจะซึ่งใจไปตลอด แต่ถ้ามันไม่เป็นความจริง มันก็จะสื่อสารไปโดยกิเลส ถ้ามันเป็นขั้นที่สะอาดเห็นไหม ขั้นที่สะอาดทำลายไปแล้วขั้นมันก็ยังเหลืออยู่อย่างนั้น

สัญญาเห็นไหม สัญญา สังขาร ยังอยู่โดยธรรมชาติอย่างนั้น เพราะยังมีเศษส่วนอยู่ แต่เวลาดับขั้นปรินิพพานไปแล้วสิ อย่างนั้นมันบริสุทธิ์สุดผ่อง เพราะอะไร เพราะมันพ้นออกไปสถานะของมนุษย์ไป

เราเกิดเป็นมนุษย์ ถ้าเราประสบความสำเร็จตั้งแต่สามเณร ๗ ขวบ ชีวิตที่เป็นพระอรหันต์ยาวไปตลอดชีวิต บางองค์เห็นไหม สำเร็จคาปากเสือ สำเร็จวันนั้นตายเดี๋ยวนั้นเลย สิ่งทีสำเร็จเดี๋ยวนั้น เพราะสิ่งที่มีชีวิตอยู่มา ชีวิตโดยปุถุชน ชีวิตโดยธรรมชาติของมนุษย์ ชีวิตโดยที่ว่ามันจะต้องเป็นไปตามแรงโน้มถ่วงธรรมชาติของมัน

แต่พระอรหันต์เวลาจิตมันพ้นไปแล้ว แรงโน้มถ่วงคือแรงโน้มถ่วง จิตที่บริสุทธิ์อยู่ในดวงใจดวงนั้น อยู่ในร่างกายนั้นจะไม่เกี่ยวกับแรงโน้มถ่วงใดๆ ทั้งสิ้น แรงโน้มถ่วงของโลก การดึงดูดต่างๆ แรงดึงดูดของโลกต่างๆ มันอยู่กับเรื่องของร่างกาย แต่มันดึงดูดความรู้สึกอันนี้ไม่ได้ เพราะความรู้สึกมันไม่มีสตาร์ ไม่มีแรงดึงดูดกับสตาร์กับแรงโน้มถ่วงของแกนของโลกแล้ว

จิตที่มันสะอาดบริสุทธิ์มันเป็นอย่างนั้น ที่มันเป็นไปมันเป็นไปอย่างนี้ มันอยู่ที่ไหน มันอยู่ในใจของเราทั้งหมดนะ เพราะการเกิดมา คูติ เราเป็นนักรบ ในหมู่สงฆ์จะมีพระอริยบุคคลกี่คน แล้วพระอริยบุคคลกับพระปุถุชนอยู่ด้วยกันอย่างไร เขาถามนะว่าจะทำกันอย่างไร มันเป็นโดยธรรมชาตินะ เพราะอะไร สังฆะเห็นใหม่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราเป็นสังฆะ เราจะลงอุโบสถสังฆกรรมกันอยู่เห็นใหม่ ทิฏฐิเสมอกัน ความเห็นเสมอกัน พระอริยบุคคลหรือว่าปุถุชน แต่เป็นสังฆะด้วยกัน มันเสมอกันโดยสงฆ์ เสมอกันโดยสมมุติสงฆ์ เสมอกันโดย ๒๒๗ ข้อนี้ แต่เคารพกันด้วยคุณธรรม แล้วคุณธรรมที่มีเคารพกันด้วยคุณธรรม ถ้าเคารพด้วยหัวใจที่มันเชื่อถือ หัวใจที่มันลง มันก็เคารพ

ถ้าหัวใจที่มันไม่เชื่อถือ หัวใจที่ไม่ลงก็อยู่อย่างนี้ สังฆะ คูติ ดูเวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วยเห็นใหม่ ในร่างกายมันมีเชื้อโรคขึ้นมา มันเจ็บไข้ได้ป่วยสิ่งนี้มันแสดงออกมา เจ็บหัวปวดหัวตัวร้อน มันก็เรื่องธรรมดา

นี่ก็เหมือนกัน สังฆะก็เหมือนมนุษย์คนหนึ่ง เหมือนกับร่างกายร่างกายหนึ่ง ถ้ามันมีอะไรแปลกแยกมันก็เป็นธรรมชาติอย่างนั้น แต่ถ้ามันมีสิ่งที่ดีขึ้นมาเห็นใหม่ คูติ ดูอย่างสารอาหารเข้ามา เราดื่มน้ำเข้ามา มันมีความรุ่มเย็นในหัวใจ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันมีสิ่งที่ดี เซลล์ในร่างกายของเราเห็นใหม่ นี่ก็เหมือนกัน สงฆ์องค์หนึ่งก็เป็นเซลล์หนึ่งในสังคมนั้น ถ้าสังคมนั้นเป็นสังคมที่ดี เซลล์ที่ดีในร่างกายมันก็เข้มแข็ง ร่างกายมันก็เป็นสิ่งที่ดี แต่ถ้ามันเป็นเซลล์มะเร็งต่างๆ ขึ้นมา มันก็เรื่องธรรมดา ธรรมดาเพราะอะไร เพราะร่างกายเรามันต้องเสื่อมสภาพไปเป็นธรรมดา เราจะไม่มีความสามารถที่จะไปบังคับสิ่งนั้นได้ตามใจเรา มันจะเป็นสภาวะแบบนั้นเห็นใหม่ ถ้าจิตมันไม่ลงกัน มันไม่ยอมรับกัน มันก็เป็นสภาวะแบบนั้น แต่เรื่องอย่างนี้มันก็เป็นเรื่องธรรมดา

คูติ พระเทวทัตเห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมตตาพระเทวทัตขนาดไหน ขนาดที่กลิ้งก้อนหินลงมา ถ้าไม่เหยียดเท้าออกไปพระเทวทัตจะไม่สมความปรารถนา ยังเอาเท้าเหยียดออกไปให้ก้อนหินสะกิดเท้าเป็นห้อเลือดหน่อยหนึ่ง ให้พระเทวทัตจะได้สนใจมัน มันทำแล้วให้สนใจมันหน่อยหนึ่ง ยื่นเท้าไปให้ก้อนหินนั้นกะเทาะให้มันห้อเลือดเห็นใหม่ นั่นนะกรรมถ้าเขาทำแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมตตานะ เมตตาไปทั้งหมดเลย

สิ่งที่เมตตา เพราะใจที่เป็นธรรมมันจะเห็นนะ ว่าใจของเราเวลากิเลสมันท่วมหัว กิเลสที่มันบีบบี้สีไฟเรา เรามีความคิดอย่างไร เรามีความเห็นอย่างไร เรามีความรู้สึกอย่างไร แล้วกิเลสในหัวใจทุกคนมันก็เป็นแบบนี้ แล้วเวลาที่เขาโดนกิเลสที่บีบบี้สีไฟ แล้วเขาจะไม่รู้ตัวของเขาเลย มันน่าสงสารเขาใหม่ มันน่าสงสารนะ มันน่าสลดสังเวชมาก น่าสลดสภาวะแบบนี้ แต่ถ้ามันทำไปแล้วเพื่อประโยชน์ของเขา มันก็เป็นประโยชน์ของเขาขึ้นมา ถ้าไม่เป็นประโยชน์ของเขามันก็เป็นเรื่องธรรมดา

ฝนตกเห็นไหม คุณติ ฝนตกแดดออกอยู่ไหน ใครจะมีอำนาจวาสนาได้เก็บพลังงานนั้นเอาไว้ใช้เห็นไหม ฝนตกแดดออกเก็บพลังงานไว้ใช้ นี่ก็เหมือนกัน เวลาแสดงธรรมเหมือนฝนตกหน้าที่ของฝนก็คือต้องตกไปสิ หน้าที่ของผู้ที่ใช้ประโยชน์ จะเอาประโยชน์ไม่เอาประโยชน์มันเรื่องของเขานะ มันเรื่องกรรมสัตว์แล้ว แล้วเราไม่มีอำนาจวาสนาที่จะไปบังคับอย่างนั้น ไม่มีอำนาจวาสนาบังคับ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะออกโปรดสัตว์ เล็งญาณเห็นไหม เล็งญาณคือเล็งดูหัวใจใจ ว่าเขาเป็นผู้พร้อม ฟังสิ ฟังว่าคนผู้พร้อมเขามีจิตใจที่มันพร้อมนะ แต่มันโดนกิเลส ..

อย่างองคุณิมาลเห็นไหม จิตใจเขาพร้อมหมายถึงว่า เขาหวังดี เขาใฝ่ดี เขาอยากได้วิชานะ แต่เขาโดนอาจารย์เขาหลอก แล้วเขากำลังจะฆ่าแม่ของเขา เพราะแม่ของเขาจะไปบอกข่าวว่าเจ้าหน้าที่เขาจะมาจับลูก เพราะลูกเป็นโจรใหญ่ที่ว่าทำให้แผ่นดินสะเทือนเลย กองทัพจะมาจับด้วยความรัก ด้วยความเมตตา นี่ความคิดของแม่

แต่ด้วยความคิดของลูก ๕๕๕ นี้อแล้ว นี้อสุดท่ายอยากได้มาก อยากได้มากๆ เลย คนกำลังหน้ามืดเลย ถ้ามาต้องฆ่าแม่เด็ดขาด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเล็งญาณ เล็งญาณคือเล็งความรู้สึก เล็งความคิด ความคิดของคนที่มีใจใฝ่ดี ที่มันทำได้ แต่ถ้าเล็งญาณไปแล้วมันมีดบอด มันไม่ยอมหายภษณะ พระพุทธเจ้าไม่ไปนะ เพราะอะไร เพราะคนที่เขาพร้อมนี้มันเยอะมาก แล้วเวลาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีน้อยมาก

คุณติ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบิณฑบาตไป มี ๒ คนตายายเป็นทุกตะเข้ญใจเป็นขอรานอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ้ม พระอรานนที่บิณฑบาตไปด้วย ถ้าเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ้มต้องมีเหตุอะไรแน่นอน ตกเย็นขึ้นมาแล้วนะ เวลาถามไป

“ตอนเข้านั้นยิ้มอะไร”

“อานนท์เธอเห็นไหม ตอนเช้าเธอเห็นคนทุกตะเจี๊ยงใจ ๒ คนตายายนั้นไหม ถ้าเมื่อก่อนนั้น..”ไม่ใช่เดี๋ยวนี้นะ เพราะอะไร เพราะตอนเช้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฟังเดินผ่านหน้าเขาไปหยกๆ “ถ้าเมื่อก่อนนี้ ๒ คนนี้ได้เจอเรา อย่างน้อยต้องได้เป็นพระอนาคามี แต่ในปัจจุบันนี้หัวใจของเขาเศร้าหมอง” ฟังสิ! มันน่าสังเวชมาก

ถ้าเมื่อก่อนเจอ เพราะเมื่อก่อนเขาเป็นเศรษฐี สองคนตายายที่เป็นขทานนะแต่เดิมเขาเป็นเศรษฐีนะ แต่เขาเล่นการพนัน เขาโดนโกงจนหมดเนื้อหมดตัว จนเดี๋ยวนี้อามาขทานเพื่อดำรงชีวิตเห็นไหม จิตใจเขาเศร้าหมอง

ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเล็งญาณไปแล้ว ถ้ามันควรไปต้องรีบไปก่อน นี่เห็นไหมถ้ามีเวลาก็ต้องไปเอา ๒ คนตายายนี้ด้วย แต่เพราะงานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีมหาศาล งานมันเยอะๆ งานมันเยอะ เล็งญาณก่อนเอาแต่สิ่งที่ว่าเขาจะได้มรรคผล แล้วจะมีเหตุเภทภัยที่ทำให้เขาไม่ได้ผลตรงนั้น ต้องไปเอาคนนั้นก่อนๆ เล็งญาณคือเล็งหัวใจนี้ ถ้าเล็งหัวใจนี้เล็งหัวใจที่มันพร้อมไป

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าครูบาอาจารย์ที่แสดงธรรมเห็นไหม แสดงธรรมไป ถ้าเอาคนไหนได้ก็เอาคนนั้น ถ้าเอาคนไหนไม่ได้มันก็กรรมของสัตว์เห็นไหม กรรมของสัตว์ แล้วสัตว์คือใคร สัตตะคือเป็นผู้ซื้อ สัตตะตัวหนึ่ง สัตตะทั้งนั้นนะ เราก็คือเป็นผู้ซื้อ แล้วเราเอาใจของเราได้ไหม ถ้าเอาใจของเราไม่ได้ เรามาฟังธรรมอย่างนี้เพื่อจะปลูกปลูกใจของตัวเองนะ เพื่อให้เรามั่นใจของเราขึ้นมา

ธรรมของครูบาอาจารย์ก็เป็นของครูบาอาจารย์นะ ครูบาอาจารย์ของเราคือค้ำของท่านขึ้นมา ท่านต้องบุกบั้นของท่านแล้วเป็นสมบัติของท่านนะ แล้วประดับไว้ในศาสนา เป็นเกียรติของศาสนานะ

ในศาสนาของเรา นะ คูสิ เวลาสุกัททะไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ศาสนาไหนก็ว่ายอด ศาสนาไหนก็เขาว่ายอด”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลยนะ “ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล
สุกัทัพอ่าถามมากไปเลย เราใกล้จะปรินิพพาน” ให้พระอานนท์บวชให้ คึนนั้ปฏิบัติสำเร็จ
เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเลย

เวลาสงสัยๆ ไปหมดเลย แต่เวลาบอกอย่างสงสัยแล้วให้ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ประพฤติ
ปฏิบัติมันเป็นผลงานของใจดวงนั้นขึ้นมา กิจจญาณมันเกิดจากใจ ใจมันมีการขยับเขยื้อนเข้าไป
ใจมันมีการวิปัสสนาออกไป มันจะเป็นผลของมันเข้ามา

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเป็นเกียรติกับศาสนา ครูบาอาจารย์ของเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา
ด้วยใจของท่าน ด้วยมรรคญาณของท่าน ด้วยความเข้มแข็ง ด้วยหัวใจที่บุกเบิก บุกเข้าไปในคูลา
บุกเข้าไปในหัวใจในถ้ำนะ ในสิ่งที่วิชขามันนอนอยู่นี้ ท่านบุกบั่นของท่าน ท่านทำของท่าน
เห็นไหม มันเป็นเกียรติกับศาสนา แล้วเราก้เป็นพระองค์หนึ่ง เราก้เป็นสงฆ์องค์หนึ่งอยู่ในสังฆะ
นี้ เราจะทำให้ศาสนามีเกียรติขึ้นมาใหม่

ถ้าทำศาสนาให้มีเกียรติขึ้นมา เราต้องอยู่ในธรรมวินัย อย่างน้อยเราอยู่ในธรรมวินัย ถ้า
เราประพฤติปฏิบัติอยู่ในธรรมวินัยที่เขาเห็นแล้วมีความเจริญศรัทธา ถ้าเขาเห็นแล้วมีความ
เลื่อมใส มีความศรัทธาในศาสนา ศาสนานี้ได้บ่มเพาะศากยบุตรพุทธชิโนรส บ่มเพาะขึ้นมาให้
เป็นศาสนทายาท ให้อยู่ในธรรมวินัย ถ้าประพฤติปฏิบัติเข้าไปแล้วใจมันขึ้นมา เกียรติของ
ศาสนาอยู่ตรงนี้ไง

เราอยู่กับครูบาอาจารย์ที่มีหลักมีเกณฑ์ อยู่กับครูบาอาจารย์ที่เป็นเกียรติกับศาสนา เราจะ
ทำตัวเราให้เป็นเกียรติกับศาสนาไหม? เราจะทำตัวเราให้มีคุณค่าขึ้นมาไหม? ถ้ามีคุณค่าขึ้นมา
มันอยู่ที่ไหน? คุณค่าของพระอยู่ที่ไหนล่ะ? คุณค่าของพระมันอยู่ที่ศีลธรรมใช่ไหม? คุณค่าของ
พระมันอยู่ที่เครื่องประดับที่ไหน

เครื่องประดับโลกเขามีมากกว่าเรานะ ดูโรงงานถ้าพูดถึงเราไปต้นโลกนะ โรงงานแต่ละ
โรงงาน โรงงานผลิตแต่ละชนิด โรงงานมันผลิตออกมาขนาดไหน มันผลิตออกมาขายมัน
ต้องการตลาดนะ มันต้องการคนเป็นเหยื่อ ต้องการเหยื่อเพื่อจะไปซื้อของของเขา แล้วเราจะเอา
ตรงนั้นมาเป็นเกียรติได้อย่างไร เพราะเขาเอาไว้หลอก โง่! เขาเอาไว้หาเหยื่อกัน

แล้วเราออกมาจากโลกเห็นใหม่ โลกกับธรรม เราทิ้งโลกมาเราจะเอาธรรมะ เราจะมีความคุณธรรมในหัวใจ แล้วเกียรติของเราอยู่ที่ไหน สมบัติของพระอยู่ที่ไหน แล้วสมบัติของพระอย่างน้อยศีลก็ต้องบริสุทธิ์ก่อน ศีลต้องมั่นคงก่อน พอศีลมั่นคงก่อนเราจะมีสมาธิขึ้นมา จะมีปัญญาขึ้นมาเห็นใหม่ ถ้ามีความคุณธรรมขึ้นมา นี้เกียรติของพระมันอยู่ที่นี้ เกียรติของพระมันอยู่ที่ข้อวัตรปฏิบัติ ในทางจรรยาของเรา นั่งสมาธิภาวนาของเรา เกียรติของเราอยู่ตรงนี้

ถ้าเรารักษาเกียรติของเราขึ้นมา เราทำเกียรติของเราขึ้นมาเห็นใหม่ เราก็เกียรติของเรา ครูบาอาจารย์ท่านก็มีเกียรติของท่าน ท่านทำขึ้นมาจนเป็นผลในศาสนานะ เป็นที่เชิดชู เป็นที่เวลาพูดถึงครูบาอาจารย์ของเราเขายอมรับกัน เขายอมรับยอมเห็นคุณงามความดีของครูบาอาจารย์ของเรา แล้วเราก็ออยู่ในศาสนา เราอยู่ในวงการของกรรมฐาน เราอยู่ในวงของสายหลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เรามีเกียรติมีศักดิ์ศรีในการบุกเบิกในการรื้อกันนะ รื้อกันให้มีสมบัติขึ้นมา เราจะต้องรื้อกันของเราขึ้นมา

สมบัติของท่านเป็นสมบัติของท่านนะ ท่านวางไว้แล้ว ข้อวัตรปฏิบัติเห็นใหม่ ท่านฝากไว้เลยนะ คุณติ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานเห็นใหม่ “มารเอ๋ย เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ไม่สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงของลัทธิต่างๆ ได้” คำกล่าวแก้ การจาบจ้วง การนิทา การทำลาย แล้วถ้ามันไม่มีหลักของใจ ไม่มีความจริงในหัวใจ จะเอาอะไรไปแก้เขา ถ้าจะเอาไปแก้เขา เราไปแก้ตรงนั้นเห็นใหม่

“มารเอ๋ย เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา มีหลักมั่นคง อีก ๓ เดือนข้างหน้าเราจะปรินิพพาน” อีก ๓ เดือนข้างหน้านะ ตั้งแต่วันมาฆบูชาปลงอายุสังขารเลย อีก ๓ เดือนข้างหน้าจะปรินิพพานเพราะอะไร เพราะลูกเรา ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ศากยบุตรมันมีความเข้มแข็ง! มันมีเกียรติในหัวใจของมัน! มันมีความองอาจกล้าหาญที่มันจะกล่าวแก้คำจาบจ้วงของเจ้าลัทธิต่างๆ ได้เห็นใหม่ อีก ๓ เดือนเราจะปรินิพพาน พอความมั่นคงของศากยบุตร พอความมั่นคงของศาสนาได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานเลย

แล้วครูบาอาจารย์เราสร้างสมขึ้นมา เวลาครูบาอาจารย์ท่านเวลาเล่าสืบต่อๆ กันมานะ ว่าหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ท่านห่วงมาก ครูบาอาจารย์ของเราแต่ละองค์ เวลาท่านเผ่าชราขึ้นมาจะท่านจะห่วงเลย “แล้วมันจะอยู่กันอย่างไร? มันจะทำกันอย่างไร? มันจะสู้กับกิเลสมันอย่างไร?”

มันจะยืนตัวของมันเองขึ้นมาได้ไหม?” เพื่อให้เป็นเกียรติกับศาสนา อย่างน้อยเป็นเกียรติกับตัวเราเองก่อนนะ

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” เวลาเรามีความทุกข์ในหัวใจไม่ต้องถามนะ ในหัวใจทุกคนใจมีความทุกข์หมดละ แล้วเวลามันมีความสุขขึ้นมาละ มีแต่ความสงบขึ้นมามันก็มีความสุขแล้ว แล้ววิปัสสนาขึ้นมาปล่อยวางเป็นชั้นเป็นตอนเข้ามา โอ้อโฮ มันเว้งมันว่างนะ โอ้ยมันเดินไปนะ ตัวเบาตัวลอยไป เดินไปปกติมันก็เดินเหมือนคนนี่แหละ คนเราก็เดินไปด้วยความทุกข์ ความหนักหน่วงของใจมันก็กดให้ยกเท้าแทบไม่ขึ้น เวลาจิตมันเบาขึ้นมาละ วิปัสสนาขึ้นไปจิตมันเบา มันปลอดโปร่ง เดินขึ้นไปก็เดินเหมือนกัน แต่เหมือนกับลอยไปเลย มันเบา มันมีความสุขของมัน

ทำไมมีความสุขของมันอย่างนั้น สิ่งนี้มันมาจากไหน มันมาจากเราเป็นสันติภูมิจึงไง มันเป็นการที่ว่าเวลาปัญญามันเกิดขึ้นมา ในเมื่อมีสมาธิขึ้นมา มีปัญญาขึ้นมา แล้วปัญญานี้มันมาจากไหน? สมาธิมาจากไหน? สมาธิไม่ใช่ฝึกฝนขึ้นมา สมาธิมันจะลอยมาจากฟ้าหรือ? สมาธิจะไปซื้อเอาที่ตลาดใช่ไหม? สมาธิตลาดเขาไม่มีขายนะ ที่ไหนเขาก็ไม่มีขายหรอก สุขที่สุดในหัวใจ ทุกข์ก็ทุกข์ในหัวใจ มันจะขึ้นมามันก็ขึ้นมาจากใจที่มันทุกข์ๆ นี้นะ ใจที่มันเศร้าหมองนี้ ถ้ามันรักษาให้ดี มันทำให้ดี สมาธิมันก็เกิดขึ้นมา

ปัญญา ปัญญาไปเอามาจากไหน? ปัญญาไปเอามาจากคอมพิวเตอร์หรือ? จะไปปรีนออกมาจากคอมพิวเตอร์มั๊ย? คอมพิวเตอร์มันให้ไม่ได้หรอก คอมพิวเตอร์มันให้กระดาษเรามาแผ่นหนึ่ง แล้วมันยังอ่านไม่ออกอีกต่างหากนะ ถ้ามันเป็นปัญญา ปัญญาที่ต้องฝึกฝนจากใจสิ ใจนี้มันฝึกฝนขึ้นมา ถ้าใจมันไม่ฝึกฝน ใจมันไม่ออกไปทางปัญญา ปัญญามันเกิดได้อย่างไร ถ้าปัญญามันไม่เกิดจากเราก้าวเดินออกไป เราก้าวเดินออกไปมันเป็นปัญญาของเรา แล้วปัญญาญาณเป็นอย่างไร มรรคหยาบมรรคละเอียดเป็นอย่างไร นี่สมบัติของพระ ถ้าพระเรามีสมบัติอย่างนี้ มีการประพฤติปฏิบัติอย่างนี้ มันก็สวยงาม มันก็เป็นเกียรติของศาสนาเห็นไหม เกียรติของศาสนาที่นี้

เวลาเทวดา อินทร์ พรหม ที่มีฤทธิ์เดช เขามีฤทธิ์เดชมาก เขาจะดึงพระอาทิตย์ไว้ยังได้เลย เขาทำอะไรก็ได้ เขาจะแปลงกายทำอะไรต่างๆ เขาทำได้ทั้งนั้นนะ แต่ทำแล้วเขาทุกข์ไหม ทำแล้วเขาได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา เขาต้องเสียพลังงานของเขาโดยไม่ได้ประโยชน์อะไรขึ้นมาเลย

เห็นไหม แล้วเวลาเขามีฤทธิ์มีเดชอย่างนั้น แต่เรื่องอริยสัจอย่างนี้ เรื่องการเกิดการตายอย่างนี้ เรื่องความเป็นไปของกิเลสอย่างนี้ เขาไม่รู้หรือ ยิ่งเขามีฤทธิ์เขาต้องคิดถึงฤทธิ์ของเขา ยิ่งเขามีความสะดวกสบายของเขา เขายังคิด คุณติสมบัติของเราดีๆ ขึ้นมานี้ ทะนุถนอมมากนะ อะไรที่ไม่ดีก็ไม่เอาไว้ ทิ้งให้คนอื่นเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันดีขึ้นมาเห็นไหม เขาจะไม่รู้อะไรของเขาเลย เขาถึงมาฟังธรรม เห็นไหม ฟังธรรมของเรา เกิดเป็นมนุษย์แล้วได้บวชเป็นพระนี่กุศลมาก เพราะอะไร ดูโลกเขาดูโลกเขาทุกข์เขายากนะ เวลาของเขาเห็นไหม แล้วเวลาเขาเดือดร้อนขึ้นมาจะไปพึ่งพาอาศัยใคร เรานี้มีพ่อแม่ครูบาอาจารย์ มีหมู่คณะนะ สุขยากก็ช่วยเหลือเอื้องานกัน สิ่งที่จะช่วยเหลือเอื้องานจากปัจจัยเครื่องอาศัยนะ

แล้วถ้าทุกข์ยากจากใจละ ถ้าใจมันทุกข์ยากขึ้นมา มันจะหาวิธีการอย่างไร มันจะหาทางออกนะ ถ้าเรามีทางออก เรามีจุดยืน เราจะไม่ทุกข์เกินไป มีที่หลบภัยถ้าจิตมันสงบบ้าง ถ้ามันไม่สงบนะ ทางจงกรมอย่างนี้ ทางจงกรมอย่างนี้ นั่งสมาธิภาวนาอย่างนี้

ถ้าไม่มีกำลังใจให้ดูหนังสือ ให้ดูประวัติครูบาอาจารย์เราไง ดูประวัติหลวงปู่มั่นสิ ทุกวัดมีหนังสือประวัติหลวงปู่มั่น ปฏิปทาพระธุดงค์กรรมฐาน ดูทำไมครูบาอาจารย์ท่านทำอย่างนั้นได้ เวลาธุดงค์ไปนะธุดงค์กันไปได้ อยู่ในป่าอยู่ในเขาอาศัยชาวบ้านเขาหลังคาสองหลังคาเรือนเท่านั้น เพื่อเอาความสงบสงัด แล้วพยายามเอาใจของเราไว้ในอำนาจของเรา ใจที่มันพุ่งชาน ใจที่มันเร่าร้อน ใจที่มันอยากจะให้สะดวกสบายนะเห็นไหม เราจะสะดวกสบายที่ร่างกายสะดวกสบายที่เขาอุปฐากอุปถัมภ์เราละ แล้วหัวใจมันไม่ลง แต่ถ้ามันทุกข์มันยากอย่างนั้น ครูบาอาจารย์มีตัวอย่างอย่างนั้น มันทำให้เราได้อายุ มันทำให้เราได้มีความเข้มแข็ง มันทำให้เรามีความจงใจ มันทำให้เราพยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมา

ในทางเขาแข่งขันนะ นักบินเวลาเขาบิน เขามีชั่วโมงบินนะ เขาบินกี่พันชั่วโมง ก็พันชั่วโมง เขาจดของเขาไว้วันละ ใอนี้ก็เหมือนกัน เราเดินทางจงกรมนะ เราเดินกี่ชั่วโมง เดินมาก็ปีบวชมาก็พรรษา ชั่วโมงบินเรามีขนาดไหน ถ้าในทางจงกรมของเรา เรามีชั่วโมงบินของเราขึ้นมา จิตมันไม่สงบให้มันรู้ไป คนที่เขามีชั่วโมงบินของเขา เขาจะชำนาญของเขา ชั่วโมงบินยิ่งมาก ถ้าเกิดวิกฤติขึ้นมาเขาจะแก้ปัญหาของเขาได้ เพราะในการบินมันต้องมีเหตุการณ์ที่ซุกซนบ้าง ให้เขาได้แก้ไขเหตุการณ์ของเขา

ในทางจกรรมของเรามันมีอุปสรรคอย่างไร เวลามันเฉา มันหงอยเหงา มันก็เกียจคร้าน และเวลามันเดินจกรรมเห็นใหม่ เวลามันก็คึกคักขึ้นมาเนะ เวลาจิตมันปล่อย จิตมันว่าง จิตมัน สะดวกสบาย เอามาเทียบกันเห็นใหม่ นี่ชั่วโมงบิน ชั่วโมงบินของเราเราพยายามหมั่นศึกษาของเรา เราพยายามหมั่นประกอบของเรา นี่ปฏิบัติไง

ปรีชิต ปฏิบัติๆ อย่างนี้ ปฏิบัติมันเกิดจากประสบการณ์ของเรา ปฏิบัติเกิดจากความจริงของเราเห็นใหม่ ถ้าความจริงอย่างนี้เกิดขึ้นมา นี่คือสมบัติของเรา สมบัติของเราเห็นใหม่ เราโตขึ้นมามีพรรษาแก่กล้าขึ้นมา มีลูกศิษย์ลูกหา ลูกศิษย์ลูกหาหลอกเราไม่ได้เนะ ลูกศิษย์ลูกหาจะ พุดถึงสมาธิ เราก็อู้ขึ้นสมาธิ ขึ้นของปัญญาขนาดไหน เราก็อู้ขึ้นของปัญญา

“ไอ้เนี่ยถ้าลูกศิษย์ลูกหาได้สมาธิมาเนี่ย “อาจารย์ครับ ทำไมสมาธิเป็นอย่างนี้ครับ”

“เหรออๆ” มันตอบไม่ได้เนะ

เราจะแกไปข้างหน้า เราจะมีอายุพรรษาไปข้างหน้า เราจะเป็นผู้นำเขาไปข้างหน้าเห็นใหม่ เกียรติศานาเป็นอย่างนี้เนะ เราพยายามทำของเราขึ้นมาให้มีสมบัติ สมบัติของพระมันเป็น เรื่องของศีลธรรม สมบัติของพระมันเป็นความรู้จากภายใน สมบัติของพระนะ สมบัติของโลกอย่าไปแข่งกับเขา สมบัติของโลกนะ ไม่มีใครได้สมบัติจริงหรอก มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย สมบัติผลัดกันชม ใครมีความฉลาด ใครมีความสามารถ เขาจะหาของเขาได้ เป็นการเลี้ยงชีวิต สมบัตินะข้าวของเงินทองเอาไว้ดำรงชีวิตเท่านั้น ประกันว่าชีวิตนี้เราจะมีเครื่องใช้สอยไปเท่านั้นเอง

แต่เราไปยึดว่าเป็นความจริง.. ไม่จริง เราไม่พลัดพรากจากเขา เขาก็ต้องพลัดพรากจากเรา แม้แต่ร่างกายกับจิตในมันต้องพลัดพรากจากกันเลย แล้วเราจะเอาอะไรเป็นความจริงจังกับเราล่ะ

แต่ถ้าเป็นสมบัติของเรานะ มันอยู่กับใจ เห็นใหม่ คูสิ เวลาอยู่กับใจมันพรากจากกัน สมบัติในใจมันอยู่กับใจ แล้วมันจะไปพลัดพรากได้อย่างไร มันก็ไปกับใจดวงนี้ไง ใจดวงนี้จะมีสมบัติเนะ นี่สมบัติของพระ สมบัติของพระนี่ประเสริฐนะ เราต้องหาสมบัติของเรา เราเป็นสมมุติสงฆ์ บวชมาแล้วอุปัชฌาย์บวชขึ้นมาถูกต้องตามธรรมวินัย เราเป็นพระเสมอกัน ศีลเสมอ

กัน ทิฐฐิเสมอกัน แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาคนได้สมาธิได้สติได้ตื่นเห็นใหม่ นี่มันต่างกัน
ตรงนี้

ยิ่งขั้นของปัญญามันก้าวเดินออกไปเห็นใหม่ มันทำลายกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป
คุณธรรมของใคร อันนี้เป็นสมบัติของท่าน สมบัติของท่านนะ อำนาจวาสนาความเป็นไปอย่าง
นี้ เราอย่าเอามาเหยียบย่ำเอามาแข่งขันกัน เรื่องอำนาจวาสนาแข่งขันกันไม่ได้ เราศีลเท่ากัน เรา
เป็นพระเสมอกัน เราบิณฑบาตด้วยกัน เราอยู่เป็นหมู่เป็นคณะกัน เราต้องรักกัน เราต้องสามัคคี
กัน

แล้วถ้าคนใดปฏิบัติได้ผลก็สาธุ แล้วเวลาพูดถึงธรรมเอามาเล่ากันเห็นใหม่ ให้เป็นความ
รื่นเริง ให้เป็นความพอใจ “นะทำได้จริงๆ มันมีจริงๆ นะ” เราก็อยากได้บ้างเห็นใหม่ เวลาเรากำ
มือมาเห็นใหม่ ใครแบออกมา ในมือของใครมีเหรียญบาท ในมือของใครมีแบงก์ห้าร้อย ในมือ
ของใครมีแบงก์พัน ในมือของใครเห็นใหม่ นี่เราเห็นกัน ในดวงใจเหมือนกันแบออกมา ใน
ดวงใจมีเท่าไร มีคุณสมบัติเท่าไรเป็นการยืนยันว่ามันมีจริง

เวลาประพฤติปฏิบัตินะ กิเลสตัวนี้หลอกมาก มรรค ผล นิพพาน ไม่มีแล้ว อะไรก็ไม่มี
แล้ว แล้วที่เขาแบออกมานั้นมันอะไร ก็เงินของเขา คุณธรรมของเขา ความเป็นไปของเขา มันมี
จริงๆ ไง

แล้วคุยกันในหมู่คณะเราเห็นใหม่ ธรรมสากัจฉา เอตมมุงคลมุตตมัม เป็นมงคลอย่างยิ่ง
เป็นมงคลให้เรามั่นคง เป็นมงคลให้เราารู้สึก เป็นมงคลให้เรามีหลักมีเกณฑ์ เป็นมงคลให้เราจะสู้
ไปเห็นใหม่ นี่มงคลของชีวิตแล้วก็มงคลของพระ คุณสมบัติของพระ สมบัติของพระ เอวัง